

SOĞUK SAVAŞ'A PEREGRUZKA* DEDİLER

Oya EREN ÖZER

12.04.2009

Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından istikrarsızlaşan coğrafyada nüfuz mücadeleleri son hızla devam ediyor. Dondurulmuş sorunlu bölgelerde çözümler üretme bir yana, her geçen gün yeni bir kriz ortaya çıkıyor. Dün denecek kadar kısa bir zaman önce Batı desteğini alan Turuncu, Kadife, Mavi ve her çeşit demokratikleşme devrimleri ile iktidara gelen yönetimler şimdi yeni ayaklanmalarla devrilmek isteniyor. Gürcistan'da muhalefet, demokratikleşmenin temsilcisi olarak görülen Cumhurbaşkanı Saakaşvili'nin koltuğunu terk etmesi için 'sivil itaatsizlik' çağrısı yaptı. Televizyon istasyonu, parlamento ve cumhurbaşkanlığı binalarının önünde toplanan on binler Saakaşvili koltuğunu terk edinceye kadar gösterilerine devam edecek. Tiflis'te devam eden gösteriler Batı başkentleri ve Moskova tarafından ilgi ile izleniyor. Ortak düşman Rusya karşısında birleşme çağrısı yapan Saakaşvili, ülkenin bölünmesine neden olmak ve halkı daha da fakirleştirmekle suçlanıyor. Moldova'da geçen pazar gerçekleşen genel seçimlerde yüzde 50'den fazla oy alarak zafer kazanan Komünist Parti, seçimlere hile karıştırıldığı gerekçesi ile muhalefetin protesto gösterileri ile karşılaştı. Parlamento binası ve cumhurbaşkanlığını basan göstericiler buraları ateşe verdi. Moldova Cumhurbaşkanı Vladimir Voronin, gösterilerle ilgili doğrudan Romanya'yı suçladı. Hükümet binalarına Romanya bayrağının asılmasına kızan Moskova olaya müdahil oldu. Rusya'nın liberal eğilimli gazetelerinden Kommersant kitlesel eylemlerle mücadele araçları ile dolu bir yük uçağının Kişinev'e gönderildiğini duyurdu. Rusya'dan 2 milyar dolarlık kredi desteği olarak ABD'nin Manas Üssü'nü kapatma kararı alan Kırgızistan'da ağustosta üssün boşaltılması sürecinde yeni bir kriz bekleniyor. Rus devlet televizyonu, ABD'nin üsten tüm Rusya ve Çin'i gizlice dinlediğini iddia etti. Afganistan operasyonları için vazgeçilmez konumu olan Manas Üssü'nü ABD'nin kolayca bırakması düşünülmüyor. Bazı uzmanlara göre mevcut kapatma kararını yeniden gözden geçirecek yeni yönetimler iktidara taşınabilir. Rusya ve Batı ülkeleri arasında bir diğer kriz bölgesi ise Belarus. ABD'nin 'Avrupa'nın son diktatörü' olarak tanımladığı Cumhurbaşkanı Lukaşenko'nun vize yasağını kaldırması ve olumlu sinyaller göndermesi Lukaşenko'nun Kremlin'e soğuk bakmasına neden oldu. Birlik Devleti kurma yolunda çalışmalar sürdüren iki ülke başkenti arasında şimdi soğuk rüzgârlar esiyor. Bürokratlarını "Rusya önünde diz çökmekten vazgeçin." diyerek uyaran Lukaşenko, Moskova'yı adaletli olmamakla suçladı. Birçok kaleme Belarus mallarına ithalat sınırlaması getirmeye hazırlanan Moskova, doğalgaz fiyatlarını da piyasa şartlarına çıkarmaya hazırlanıyor. Turuncu devrimin yaşandığı Ukrayna, kaynayan bölge olmaya devam edecek. Rusya ve Batı ülkeleri arasında ortadan ikiye bölünen ülke, ekonomik krizin de etkisi ile istikrarsız bir sürece girdi. 25 Ekim'de gerçekleşecek erken cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesi oyunlar yeniden kurulmaya başladı. Cumhurbaşkanı Yuşchenko'nun Başbakan Timoşenko'yu görevden alacağı iddiaları gündemi meşgul ederken, Rusya Başbakanı Putin'in Timoşenko'yu telefonla arayarak enerji alanında işbirliği görüşmelerine yeniden başlama teklifinde bulunması dikkat çekti. Moskova'nın Timoşenko'nun cumhurbaşkanlığına destek vereceği kaydediliyor. Rusya ve Batı ülkeleri arasında nüfuz mücadelesi olarak görülen bölgelere yenilerinin eklenmesi de muhtemel. Zira eski Sovyet coğrafyasında ekonomik kriz derinden hissediliyor. Milyonlarca insan

işsiz kalırken, gelecek adına ümitlerini de kaybediyor. Mayıs'ta yapılacak Moldova, Ukrayna, Belarus, Azerbaycan, Ermenistan ve Gürcistan'ın dahil olacağı Avrupa Birliği'nin 'Doğu Ortaklığı' programını Kremlin, arka bahçesinde Batı'nın yeni oyunu olarak gördü. 850 milyon Euro ayrılan program çerçevesinde altı ülke devlet başkanları 7 Mayıs'ta Prag ya da Brüksel'de buluşacak. NATO'nun genişleyerek içine alamadığı bölge, Brüksel'in yeni mahareti ile Avrupa'nın çekim alanına katılacak. Nükleer silahsızlanma anlaşmaları, NATO'nun genişleme programı, Doğu Avrupa'ya yerleştirilmesi planlanan füze savunma sistemleri, İran ve Kuzey Kore nükleer programları, Gürcistan ve daha onlarca sorun için yeni bir başlangıç yapmak isteyen Obama ve Medvedev'in ne kadar samimi olduklarını önümüzdeki dönem gösterecek. Rusya'nın arka bahçesinde yeni oyunlar oynanırken, Rusya Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov'un ABD Dışişleri Bakanı Hillary Clinton'la bastıkları sembolik 'reset' düğmesini hatırlamak gerekiyor. Zira Lavrov kelimenin Rusçasının 'peregruzka' (yeniden yükleme) anlamına geldiğini ifade ederek espri yapmıştı. Lavrov iki ülke ilişkilerinde 'perezagruzka' (sıfırlama) yapılması dileğinde bulunmuştu.

Kaynak/Source: